Nro. 78.

GAZETA WARSZAWSKA

Z WARSZAWY DNIA 29. WRZESNIA 1797 R. W PIĄTEK.

Z Wiednia 10. Września.

Medale, ktoremi nasz Monarcha ob darzyć raczył ochotnikow dobrowolnie dawniey do pospolitego ruszenia zaciągaiących się, nietylko będącym w mieście, ale i po prowincyi mieszkaiącym rozdane iuż zoſtały.

Gazeta dworſka donosi także, o zaięciu przez woyſka Auſtryackie reszty Dalmacyi Weneckiey i o rapporcie względem tego przesłanym od G. M. *Rukawina*, ktory d. 20 Sierpnia z *Cattaro* do *Caſtelnuovo* przypłynąwszy, był przyięty od ludu ſtoiącego pod bronią z okrzykami radości w pośrzod wyſtrzałow z armat. Na co Generał odpowiedzieć kazał artylleryi będącey na iego flotylli, iako też z dział w *Caſtelnuovo*; zoſtawiwszy w zamku potrzebne woyſko dla utrzymania dobrego porządku i spokoyności z resztą wsiadł znowu na ſtatki i do *Cattaro* popłynął, gdzie z rowną radością był przyięty. — Tam poſtanowił parę dni przepędzić dla porobienia potrzebnych urządzeń, a potym z pozoſtałym woyſkiem do *Budna* lądem udać się, i tym sposobem dane sobie zlecenie ukończyć.

Przyiechał tu w tych dniach śpiesznie z *Udine* G. M. Hrabia *Meerfeld*, a po nim przybyło tu 2ch kuryerow i dwie sztafety z tegoż miaſta wysłane. — Gazeta dworſka nic ieszcze o negocyacyach pokoiu nie donosi.

Z Paryża 9 Września.

Zaszła rewolucya naymnieyszey tu odmiany w ſtanie naszego miaſta nie sprawiła. Publiczne mieysca są zawsze napełnione bawiącemi się, po rogach ulic zbieraią się ciekawi, dla czytania rządowych doniesień, a w reszcie każdy zatrudnienia swego pilnuie. Sklepy żadnego dnia zamknięte nie były, gdyż własność miano w poszanowaniu, i wyiąwszy rozrzucenie drukarni kilku gazet, ſtronę dawnego rządu utrzymuiących, naymnieysza gwałtowność nie była popełniona, wyſtrzał nawet z fuzyi słyszeć się nie dał. W uboższey klassie Obywatelow bardzo wiele patryotyzmu okazuie się, a przedsięwzięte śrzodki od prawodawczego ciała ku zabezpieczeniu rządu, i dawno iuż nie słyszane tu okrzyki: „Niech żyie Rzplta,„ powszechną radość sprawiły. — Na teatrach z ukontentowaniem znowu słyszane są pieśni patryotyczne.

Dyrektoryat wyk: do Adminiſtracyi tuteyszey centralney, i sądu zwanego Trybunałem kassacyi, mianował osoby powszechny maiące szacunek. — W departamentach okazuią się ſkutki zwycięztwa republikanow. Wszędzie ich teraz spoſtrzegać można, gdy dawniey w ukryciu znaydowali się, tak liczba tych, ktorzy się z prowincyow do *Paryża* schronili, do 6,000 wynosi. — Między papierami sprzysięgłych znayduie się liſta osob, ktorych wieszać chcieli, ſkoroby tylko otrzymali gorę, między temi oznaczeni byli: „*Barras*, *Lareveillere Lepaux*, *Rewbel*, *Merlin*, *Jan Debry*, *Marbot*, *Bailleul*, *Poul*-

F

tier &c. &c. Tak iako Dyrektoryat zatrudniał się oczyszczeniem woysk i władz konstytucyinych, tak ciało prawodawcze rozpocząwszy znowu swe posiedzenia w dawnym mieyscu, to iest: w *Tuilleries* przeziera prawa napisane przez wpływ nadzwyczayny spiskowych reprezentantow, i stara się uleczyć ranę, ktorey sprzysięgli zagoić nie chcieli, to iest poprawę interessow skarbowych — Lubo przez aresztowanie i kassacyą elekcyi deputowanych w wielu departamentach, liczba reprezentantow ktorzy ubyli 147 osob wynosi, nie znać tego iednak w posiedzeniach rad obydwoch: gdyż deputowani, ktorzy dawniey na sessye nie przychodzili dla tego, że w nich fakcya widocznie przewodziła, teraz tym pilniey swych obowiązkow dopełniaią, im niesprawiedliwsze były potwarze, ktore na nich w czasie ucisku rzucano.

Ciało prawodawcze wydało d. 7 t. m. Adres do Francuzow, ktorego osnowa iest następuiąca.

Rada 500 ważywszy, że w nadzwyczaynych i krytycznych okolicznościach, w ktorych Rzplta znayduie się, powinnością iest ciała prawodawczego donieść narodowi Francuzkiemu o knowanych przeciw niemu spiskach dla wywrocenia konstytucyi republikanckiey R. 3. i ostrzedz go o machinacyach, przez ktore wspolnicy konspiracyi uwodzićby go mogli.

Ogłasza nagłość. —

Rada uchwaliwszy nagłość, stanowi:

Ciało prawodawcze przesyła do departamentow i woysk adres następuiący:

Francuzi! winniśmy wam prawdę, powiemy ią wam... (Tu następuie obszerny opis konspiracyi. Nie będziemy go powtarzać, bo w innych tylko wyrazach, ale toż samo zawiera, co iuż w przeszłych gazetach wyraziliśmy.)

W końcu adresu znayduie się chwalebne wspomnienie woysk Rzpltey w tych wyrazach:

„Oyczyzno! szlachetne uczucia wolności, wspaniałe uniesienia się honoru, ducha narodowego, gdzieżeście się podziały! Imiona tak często zneważone sprawiedliwości, moralności, ludzkości, tych to cnot towarzyskich i publicznych, gdzieżeście się schroniły!... *Zyią ieszcze w armiach...*

Waleczna ta przednia straż narodu, wierna swym przysięgom, uderzyła na allarm, głos iey w całey Francyi był słyszany, napełnił trwogą dusze zdraycow. Naowczas ci odmieniaią plan, okrywaią się maską moderacyi, niemniey iednak zbrodniczo są czynni. Lecz iuż zapożno. Już hasło było dane, rząd przez długi czas oczekiwany, stanął w obronie konstytucyi powierzoney baczney iego czułości. W obydwoch radach światła i przezorna mnieyszość, walcząc ciągle przeciw partyi, ktorey maska iuż była zdarta, przeciągała powoli na swą stronę poczciwych członkow, ktorych przeciwna iey partya łudziła. Oświecona ta mnieyszość wiedziała, iż konstytucya nie przewidując przypadku, w ktorymby część członkow ciała prawodawczego usiłowała ią obalić, zostawiła obrońcom iey moc i prawo użycia wszelkich sposobow do utrzymania iey i że nierozsądkiem iest żądać, aby; kiedy zdradziecka i oszukana większość uchwalić chce zniesienie Rzpltey, wszystkie władze od konstytucyi ustanowione, milczeć i takową ustawę uskutecznić powinny. Wypadek pomyślny nie zawiodł nadziei ich i w tym zdarzeniu ieszcze, prawdziwe oświecenie, cnota i wolność ocaliły Rzpltę, (Tu następuie ogolny

opis przedsięwzięty w tym celu śrzodkow, ktore gdy iuż są wiadome powtarzać nie będziemy.)

O wy; oycowie, matki, żony, dzieci, ktorych pamięć klęsk i nieszczęść rewolucyinych przeraża; patrzcie z trwogą, iak straszną wam znowu chciano przygotować rewolucyą. Niech to uczucie oddala od serc waszych owe okrutne nienawiści, owe krwawe rozterki, stawiaiące narod nad brzegiem przepaści, wylewaiąc nań potop nieszczęść. Sądźcie o sprawowaniu się tych, ktorzy ufność waszą zawiedli i ktorych złość nie wzdrygneła się na widok krwi i łez, ktore przelać chcieli. Niech ta uwaga, przedstawi wam pod oczy artykuł konstytucyiny ostrzegaiący was o stałości konstytucyi, a szczęście wasze od dobroci i roztropności w wyborach waszych, zależeć będzie.

Francuzi iedność i ufność wasza powinny być dla nas zachęceniem. Powracaiąc wkrotce do zwyczaynych prac naszych, całym naszym usiłowaniem będzie, zamknąć rany, ktore nieprzyiaciele nasi powiększyć starali się. Skarb, handel, przemysł, rolnictwo, wsparcie ubogich, szpitalow i kredytorow narodowych, dług winny nieśmiertelnym naszym obrońcom pierwszą naszą ściągną uwagę. Pokoy także, pokoy zwycięztwy zdobyty, utwierdzi, mamy tego nadzieie, tryumfy i nadgrodzi straty nasze. Jeżeli przeciwnie nieprzyiaciel będzie chciał upadku swego, niech iedność wszystkich dobrych obywateli, przywiązanie ich do rządu i konstytucyi r. 3. będą rozpaczą iego i zapewnieniem dla nas nowych zwycięztw. Adres ten w końcu zachęca wszystkich urzędnikow, aby swych obowiązkow dopełniali, zachęca także wszystkich literatow aby dzielnie dobrey sprawy bronili i aby pomagali rządowi i ciału prawodawczemu w kształceniu obyczaiow narodu.

Francuzi (ostatnie są słowa adressu) Jedność działania nie na uleganiu ale na harmonii zobopolney woli zasadzona, przywrocona iest między dwoma wielkiemi władzami. Przełożyliśmy wam sprawowanie się i prawidła nasze. Zycie nasze całe poświęcamy utrzymaniu Rzpltey. Przysięgamy przed całym narodem, iż wszelkie fakcye pokonamy.

„Minister woienny *Scherer* ktory nie iest złożony (iak dawniey mylnie doniesiono) wydał do woysk Rzptey Francuzkiey następuiącą odezwę.„

Załobna powłoka okrywaiąca Rzpltę iuż iest zdarta. Waleczne armie, niech się męstwo wasze podniesie; żyie ieszcze wolność we Francyi; i niedarmo dla iey ugruntowania tyleście krwi przelali. Ustała iuż ta gorsząca walka między protektorami roialistow i wiernemi obrońcami Rzeczypospolitey. Woiownicy wszelkiey rangi; nie będziecie się iuż więcey obawiać, aby podli nikczemnicy nie dzielący z wami świetnych niebezpieczeństw, mieli laury wasze poczernić. Ci to nieczuli na sławę, iaką nieprzeliczone zwycięstwa wasze ziednały oyczyźnie, chcieli ie dawnemu rządowi poświęcić. Mężni ludzie stanęli na placu potyczki, a obrzydła poczwara poległa.

Zołnierze waleczni! bądźcie spokoynemi wśrzod burzy; słuchaycie głosu waszych wodzow i rządu, ktory nad wami czuwa; utrzymuycie się w tey groźney postaci imponuiącey nieprzyiaciołom waszym; wkrotce skosztuiecie owocu tryumfow, i poświęcenia się waszego. Nayistotnieyszym obowiązkiem i nayprzyiemnieyszym usiłowaniem rządu będzie, aby was we wszelkie potrzeby opatrzyć nie będąc iuż tamowany od źle myślących.

Rzeplita winna wam swą chwałę: Rzplita wypłaci się wam z długu i szczę-

ście swoie z waszym połączy.

(podpis) *Scherer.*

O to są ieszcze niektore pisma spisek ostatni wyiaśniaiące.

„List Xcia *Kondeusza* do P. *Jmbert Colomes* dawnego radcy *Lugdunu* Agenta pryncypalnego *Ludwika XVIII.* w *Lugdo nie* wymazanego z liczby Emigrantow a potym mniemanego członka Rady 500.„

Krol Jmć osądził rzeczą potrzebną wysłania do *Lugdunu* JPana *de Besignan*; Upraszam bardzo WMPana, abyś go przyiąć raczył ze wszelkiemi względami iakie są należne członkowi maiącemu honor posiadania ufności Nayiaśn: Pana. Używam tey okazyi abym WMPanu ponowił zapewnienie, iż Krol Jmść bardzo ieſt kontent z usług WMPana, i że ieſtem dla niego z szczerym przywiązaniem.

(podpis) Xże *Kondeusz.*

W deklaracyi iednego z spiſkowych *Duverne Depresle* ieſt wyrażono.

Od kilku lat ciągłe czynione były usiłowania dla przywrocenia dawnego rządu. Wszyſtkie się nie udały, kosztowały krwi wiele ale nadziei roialiſtow nie osłabiły. Byłem od 2ch lat iednym z pierwszych agentow *Ludwika XVIII.* w *Paryżu.* Pierwszy radziłem uſtanowić pewną centralność między iego ſtronnikami. Wszelkich przeto przyłożyłem ſtarań dla ziednoczenia dowodzcow w *la Vendée*, w Bretanii i rożnych agentow krolewſkich w departamentach. Jeździłem do *Vendée*, Bretanii, Szwaycaryi, do obozu Xięcia *Kondeusza*, gdzie krola widziałem i do Anglii, gdzie z Hrabią *Artezyi* i miniſtrami Angielſkiemi konferowałem. Cały plan wiadomy był pretendentowi, a szczeguły iego Xiążętom Francuzkim. Miniſterium Angielſkie wszelkiemi go sposobami popierało. Francya miała być podzielona na dwie agencye, iedna ſkładać się miała z *Franchecomté*, *Lugdunu*, *Auvergne*, całego południa Francyi i miała być powierzona Panu *de Precy.* Do drugiey reszta Francyi miała należeć, pod dozorem Agentow w *Paryżu.* Obydwie korrespondować miały z Pretendentem i z Agentami Angielſkiemi. P. *Wickham* miniſter Angielſki w Szwaycaryi miał opatrywać P. *de Precy* w potrzebne summy. Dla Agentow w *Paryżu* znaczne także summy wyznaczono. Ci oſtatni, mieli się ſtarać przekupić członkow władz konſtytucyinych i obiecywać im, tym nawet ktorzy na śmierć *Ludwika XVI.* wotowali, nadgrody. Częſte elekcye miały wpływ roialiſtow ułatwiać, tak aby z czasem większość na ich była ſtronie. *Puisaye* od *Breſt* aż do *Laval* a *Frotte* w Normandyi bardzo byli czynnemi. W wielu także departamentach, w *Paryżu* nawet, siłę zbroyną organizowano. W radach obydwoch ſtaraliśmy się mieć wspolnikow i już 184 deputowanych na naszey ſtronie liczyliśmy. Dziennikarzow hoynie opłacano. Ciało prawodawcze tymczasowie miało być utrzymane a iſtotny planu cel był, obalenie władzy wykonawczey, czyli teraźnieyszego rządu i obwołanie na mieyscu iego władzy krolewſkiey.

„Liſt Genera *Moreau* do Dyrektora *Barthelemi* z kwatery głowney w *Strazburgu 19 Fructidor* (5 Września) kommunikowany od Dyrektoryatu ciału prawodawczemu.„

Obywatelu Dyrektorze! Przypomnieć sobie raczysz, że w czasie oſtatniey moiey podroży do *Bazylei* uwiadomiłem cie, że przeszedłszy *Ren* zabraliśmy korrespondencyą emigranta G. *Klinglin* z 200 lub 300 liſtow złożoną. Wielka liczba była pisana w cyfrach. Dla tego czytanie ich bardzo ieſt trudnym. — Niczyie prawdziwe przezwiſko nie ieſt w nich wy-

rażonym, dla tego trudno ieſt wiedzieć, ktorzy to Francuzi utrzymywali korrespondencyą z *Klinglin*, *Conde*, *Wickam*, Posłem Angielſkim w Szwaycaryi, *d'Enghien* i innemi, mimo tego iednak wielu iuż odkryliśmy. — Poſtanowiłem nie podawać tey korrespondencyi do wiadomości publiczney, gdyż spodziewać się wypadało pokoiu, a zatym nie było iuż więcey niebezpieczeńſtwa dla Rzpltey. — Lecz widząc na czele partyi tak bardzo kraiowi teraz szkodzącey, na urzędzie wysokim osobe, ktorey przewrotny sposob myślenia z korrespondencyi tey okazuie się a przeznaczoney do grania wielkiey roli po przywroceniu Pretendenta, gdyż to celem iey było, sądziłem obowiązkiem moim uwiadomić cie o tym, abyś nie ſtał się ofiarą iego udanego republikanizmu, mogł dochodzić iego czynności i sprzeciwiać się smutnym względem oyczyzny zamiarom, gdyż woyna domowa ieſt przedmiotem iego proiektow. — Przyznam ci się obywatelu, że mnie wiele kosztuie uwiadomić cie o tey zdradzie, tym bardziey, że ten ktorego ci mam odkryć, ieſt moim przyiacielem, i byłby nim ieszcze gdybym go tak dokładnie niepoznał. Chcę mowić o reprezentancie *Pichegru*. Był dość roſtropnym, że sam nic nie pisał i tylko słownie naradzał się z utrzymuiącemi korrespondencą, udzielaiąc im w tym sposobie proiekta swe i odbieraiąc ich odpowiedzi. Jeſt oznaczony w zabraney korrespondencyi rożnemi imionami, między innemi *Baptiſte* go nazywano. Szef brygady *Badouville* przywiązany szczerze do niego, a nazywany *Caco* był kuryerem ktorego używał. Zapewne go częſto w *Bazylii* widziałeś. — Wielkie ich poruszenia miały się zacząć napoczątku kampanii roku 4 Rzpltey, spuszczano się bardzo na niepomyślności armii po moim do niey przybyciu, nieukontentowana z powodu odniesionych klęſk, miała się dopominać o dawnego wodza, ktoryby wtenczas ſtosownie do odebranych inſtrukcyi poſtępował sobie. — Miał odebrać 900. Luidorow na podroż, ktorą po swey dymissyi do *Paryża* odprawił, z tąd pochodzi, że nieprzyiął urzędu ambassadora w Szwaycaryi. Mam podeyzrzenie na familią *Lajolais*, iż do tego spiſku wchodziła. — Wielbie zaufanie w twoim patryotyzmie i roſtropności zniewoliło mnie do doniesienia ci tego, dowody są iaśnieysze niż dzień, lecz wątpić, ażeby były doſtateczne dla przekonania sądowego. — Upraszam o oświecenie mnie w tak przykrey sprawie, znasz mnie dosyć, ażebyś się przekonał, iak wiele mnie ta konfidencya kosztowała, niebezpieczeńſtwo tylko oyczyzny nakłonić mnie do niey mogło. Sekret ieſt między 5 osobami, to ieſt; Generałami *Desaix*, *Reignier*, iednym z moich adiutantow i 1 z officerow, ktoremu taiemnice armii są wiadome, gdyż się zatrudnia decyfrowaniem liſtow przeymowanych. — Przyimiy zapewnienie szacunku szczegolnieyszego i ſtatecznego przywiązania. (podpis:) *Moreau.*

Towarzyſtwo zwane *Cercle Constitutionel* rospoczeło znowu swe posiedzenia i na pierwszym swym zgromadzeniu poſtanowiło obchodzić feſtyn z powodu oſtatnich zdarzeń. — Bywszy Deputowany *Chappe* aresztowany zoſtał przez G. *Dutertre* kommendanta w *Temple* za to, że się tam chciał doſtać dla rozmowienia się z *Pichegru*. — Tuteyszy obywatel *Betami* podał do wiadomości publiczney, że pewna osoba była u niego imieniem brata i sekretarza Generała *Pichegru* i przyrzekła mu znaczną nadgrode, gdyby chciał do iego uwolnienia z *Temple* dopomodz. Na to wiele iuż osob mia-

ło się umowić, lecz O. *Betami* dawniey pod kommendą G. *Pichegru* będący przez wyiawienie rzeczy, zamysłom ich przeszkodził. — Gdy niektorzy z członkow deputacyi woyſkowey na deportacyą ſkazani zoſtali, przeto Rada 500 na proiekt G. *Jourdan* nową mianowała, w niey zasiadaią teraz OO. *Talot*, *Portes*, *Matin*, *Savary*, *Echasseriaux* i *Jourdan*. — Wieść o aresztowaniu Margrabiego *de Bouille* ieſt nie pewna. Gen: *Dumourier* wcale się tu nie znaydował, wszyſtko co się o nim w niektorych dziennikach znaydowało z prawdą się nie zgadza. — Mieysca 3ch osob nie zasiadaiących więcey w kommissyi edukacyi publiczney maią bydź natychmiaſt innym powierzone; ma bydź także podany proiekt przeszkodzenia, ażeby roialiści żadnego wpływu do edukacyi młodzieży nie mieli.

Słychać, że *Barthelemi* na wyspe *Madagascar* deportowany zoſtanie. — Wiele osob na wygnanie ſkazanych tymczasem do zamku *Hamm* przewieziono, między niemi znayduie się wdowa po Xiążęciu *Orleans* i Xiąże *Conti*, ktory teraz na wsi mieszkał. — 22 znacznych emigrantow, w liczbie ktorych ieſt Xże *Choiseul* i Baron *de Breteuil*, i oprocz tego 1208 a według innych, 1500 innych emigrantow zoſtało tu aresztowanych wszyscy deportowani bydź maią. Ci zaś, ktorzy otrzymali pozwolenie powrotu do Francyi dla złożenia dowodow mogących im służyć do wymazania z liſty emigrantow w 48 godzinach *Paryż* a w 14 dniach Francyą opuścić maią.

Z Paryża 11 Września.

Jak tylko Rada 500 dowiedziała się o wybraniu przez radę ſtarszych Ob: *Merlin* na mieysce Ob: *Barthelemi*, przyſtąpiła zaraz na sessyi d. 8. do wyboru drugiego Dyrektora; liczba 10 kandydatow ſtosownie do prawa w tey kolei większość głosow miała *François de Neufchateau*, *Garat*, Gen: *Ernouf*, Gen: *Massena*, Gen: *Angereau*, *Gohier*, *Delacroix*, *Monge*, *Taleyrand* — *Perigord* i *Guingene* Dyrektor edukacyi publiczney. Rada ſtarszych z 146 głosuiących, 111 kreſkami Miniſtra interessow wewnętrznych *Francois de Neufchateau* do Dyrektoryatu na mieysce *Carnota* wezwała.

Miniſter sprawiedliwości *Merlin* przyiąwszy urząd Dyrektora pisał liſt naſtępuiący do Dyrektoryatu Wyk: „Odebrałem wypis z protokułu czynności rady ſtarszych zawieraiący akt moiey nominacyi na urząd członka Dyrektoryatu. — W nadzwyczaynych okolicznościach w ktorych się znayduiemy, nie ieſt wolno obywatelowi zaſtanawiać się nad swoią słabością, i porownywać ią z obowiązkami urzędu, do ktorego przez ciało prawodawcze ieſt powołany. Znak ten zaufania ieſt rozkazem, a moią iedyną powinnością musiało bydź posłuszeńſtwo. — Uwaga bardzo pocieszaiąca ośmieliła boiaźń moią czyli raczey odwagę moią podwoiła. Zwracaiąc oczy na wielkość rzeczy przez was zdziałanych, widziałem niknące przedemną tysiączne trudności ktoreście pokonali, a ia przybywam tylko zbierać owoce tryumfow waszych. — Nie taię przed sobą niebezpieczeńſtw ktorym sprawa publiczna podpadać ieszcze może. Nieprzyiaciele własney oyczyzny drżą widząc swe spiſki zniszczone, lecz nadzieie ich, nie są ieszcze obalone zupełnie, i iuż bez wątpienia układaią sposoby ukarania was za wasze tryumfy. Wchodząc do wspolnictwa prac waszych powinienem był wyſtawiać sobie, że wchodzę w wspolnictwo niebezpieczeńſtw, lecz nowe niebezpieczeńſtwa nową tylko chwałą dla was będą. — Przynoszę wam w hołdzie gorli-

wość, przywiązanie bez granic, doświadczenia lat 8. poświęconych zupełnie prawom rewolucyinym, i chęć szczerą pożytkowania z waszego światła i przykładow. Obym mogł bydź dość szczęsliwy w pozyskaniu iako kollega przywiązania, ktorym mnie zaszczyciliście, gdy dwa ministroftwa iedno po drugim były mi powierzone. Spodziewam się, że szczęśliwa harmonia pozwoli nam iednomyślnię i nieustraszonym krokiem dążyć do zamierzonego celu, to iest ugruntowania Rzeplitey, pokoiu i szczęścia naszych wspołobywateli.

„ List Ob: *Neufchateau* do Dyrektoryatu. „

Ciało Prawodawcze imieniem narodu powołało mnie do dzielenia prac waszych. Nie starałem się wcale o ten honor. Szczęśliwy aż nadto, żem dzielił wasze uczucia i niebezpieczeństwa, ograniczałem moią ambicyą w dzielnym urzędowaniu pod waszą opieką na ministrostwie, ktore ze wszystkich innych naywiększą może ziednać miłość rządowi oycowskiemu, gdy dopełniaiący obowiązkow iego, cały iest passyą dobra publicznego przeięty. Przyimuiąc na siebie te powinności, widziałem chwałe z nich wynikaiącą teraz, opuszczam ie z żalem i gdybym się powodował moim iedynie zdaniem, chciałbym zstąpić ze szczytu, na ktory wyniesiony iestem: Lecz gdy narod mowi, posłusznym tylko bydź umiem. Wy sami dodaliście do ufności podchlebney Ciała prawodawczego, zachęcenie tak iednomyślne, tak uymuiące i tak szczere że serce moie iest tym przeięte. Przyimuię tak szczęśliwą wrożbe. Dyrektoryat W. iest pękiem strzał republikanckich. Jedności iego rozrywać nie będę, i ieżeli nic do iego siły dodać nie mogę, przykładać się przynaymniey będę, ażeby się nigdy nie dzielił. To iest moy sposob myślenia &c. Zdrowie i uszanowanie (podpisano)

Francois Neufchateau.

Wielka część na deportacyą skazanych Reprezentantow iako to *Pichegru*, *Villot*, *Delarue*, *Aubry*, *Bourdon* z rady 500; *Rovere*, *Barbe Marbois*, *Troncon Ducoudray*, *Maillard* z rady starszych w zamkniętych powozach z *Temple* do *Vendome* przy konwoiu 150 iazdy pod kommendą G. *Dutarre* przeprowadzeni zostali, z tamtąd przewiezieni będą do *Rochefort*, a potym do południowey Ameryki dla zaludnienia nowych osad przez Portugalią nam ustąpionych. Nie maiącym tyle własnego maiątku, ażeby w tamtey części świata żyć mogli, będą dane instrumenta rolnicze, ażeby pracą rąk własnych na chleb zarobić sobie mogli. — Los *Carnota* iest ieszcze taiemnicą. Rozniesiono pogłoskę, iakoby w sali zwyczaynych sessyi zabity został, lecz to iest fałszem. Podobnieyszą iest rzeczą do prawdy, że z bratem i wielu innemi spiskowemi w *Paryżu* się gdzie kryie. Zona iego 4 tygodniami wprzody na wieś do oyca swego poiechała. — Minister Policyi wydał naysurowsze rozkazy aresztowania wszędzie, gdzie się tylko okażą, skazanych na deportacyą reprezentantow. — Deputowani: *Goupil Prefeln*, *Tupinier*, *Perriere*, *Jarrey-des Loyes*, *Dalamethrie*, *Douchy*, *Derumare*, *Fayolle*, *Pindoue d' Heritot* i *Dupont de Nemours* na rozkaz Dyrektoryatu 19 *Fructidor* (5 Wrześ:) na wolność wypuszczeni zostali. — *Lafond Ladebat* Przydentem rady Starszych przed samą rewolucyą obrany, ieden z naybogatszych bankierow Paryzkich, gdy także iest skazany na deportacyą, aż do ułożenia swych interessow, pod mocnym dozorem w domu zostanie, gdyż będąc w związku z wielu innemi bankierami byłby przyczyną ich bankructwa, gdyby rząd na to nie był zezwolił. Nieda-

wno nawet wszedł był z rządem w umowę doſtawienia mu 80 milion: liwrow, do czego wielu także bankierow wchodziło.

Jeden z pierwszych ſkutkow zaszłey odmiany w *Paryżu* będą okoliczności tyczące się pokoiu. Odebrane niedawno gazety Niemieckie zgadzaią się, że pokoy w *Udine* podpisany zoſtał, z warunkiem powrocenia Cesarzowi *Mantui*. Jeſteśmy iednak przekonani, że to są za wczesne wiadomości, i że żadną dla Dyrek: nie będzie trudnością, pomnożyć armie w potrzebie gdyż dla uſkutecznienia tego nic więcey nie potrzebuie, iak odesłać do woyſka dezerterow, zoſtaiących na urlopach i część młodzieży pierwszey rekwizycyi.

Policya przeięła wiele liſtow do spiſkowych reprezentantow pisanych. Okazuią się z nich obietnice czynione Pretendentowi od wiarołomnych Prawodawcow. Pokazuią tu teraz Louid'or, ktory spiſkowi bić kazali, na iedney ſtronie ieſt popiersie *Ludwika XVIII.* z napisem *Ludwik XVIII.* Krol Francyi i Nawarry, a na drugiey takowe słowa: *Ludwik XVIII.* przebaczy, gdy *Ludwik XVI.* zemszczony będzie. — Miniſter marynarki idąc za przykładem swych kollegow, to ieſt, wewnętrznego i Miniſtra woyny, wydał odezwę do wszyſtkich osob przy marynarce będących z uwiadomieniem o zdarzeniach 18 *Fructidor*.

Oſtatnie poselſtwo Dyrektoryatu przeciw kommissyi ſkarbowey szczegulniey zawiera zażalenia na O. *Defermont*, ktory z powodu tego urząd swoy w tey kommissyi zapewne utraci. — Na pamiątkę 18 *Fructidor*, ma być monumnet wyſtawiony wyſtawiony, święto patryotyczne we wszyſtkich kraiach Rzpltey co rok obchodzone, a protokuł względem wypadkow dnia tego, po wydrukowaniu wszyſtkim władzom konſtytucyinym przesłany zoſtanie.

Od granic Włoſkich 10 Września:

Rząd tymczasowy Rzpltey Liguryiſkiey rozkazał wszyſtkim zakonnikom cudzoziemcom nie zamieszkałym w tym kraiu od lat 20, ażeby go w ciągu dni 8 opuścili. — Zakazał także Klasztorom Mnichow i Zakonnic przyimowania nowicyuszow. Biſkupom zaś ażeby nikogo nie święcili bez wyraźnego pozwolenia od rządu.

Mała Genueńſka flotta, ktora z powodu uroczyſtości 14 Lipca uwolnionych Algierczykow i Tunetańczykow do *Algieru* i *Tunis* przewoziła, była tam bardzo dobrze przyięta.

Poseł Rzpltey Francuzkiey w *Rzymie* Ob. Jozef *Buonaparte* d. 1. Września tam przybył, a będący tam dawniey agent Ob. *Cacault* d. 23 Sierpnia miał audiencyą pożegnania u Oyca S.

Z Cassel 12 Września.

Onegday Ob. *Raet* miniſter pełnomocny Rzptey Batawow miał pierwszą audyencyą u Landgraffa Hessen Kasselſkiego.

Z Frankfortu 12 Września.

Dnia 5go t. Mca kommendant Cesarſki w *Ehrenbreitſtein* Baron *Sechter* wydał proklamacyą, w ktorey wyraził: „ Że się ludzie burzący spokoyność publiczną z lewego brzegu *Renu* na prawy wcisnęli, ktokolwiek z nich tu (w *Ehrenbreitſtein*) odkryty zoſtanie iako werbuiący, uwodzący żołnierzy, lub wszczynaiący zamięszania w iakimkolwiek bądź sposobie ſtosownie do praw woiennych, śmiercią ukarany będzie.

Gdy wiadomość o odmianach *Paryzkich* w *Strazburgu* odebrano przeyście przez moſt na *Renie* bez paszportu kommendantow tey twierdzy lub w *Kehl*, było wzbronione. Patrole dzień i noc po ulicach chodziły. Gen: *Moreau* w śrzodku armii znaydował się.

DODATEK DO GAZETY WARSZAWSKIEY

Z WARSZAWY DNIA 29. WRZESNIA R. 1797. W PIĄTEK.

Kommissya wſpolna przez Nayiaśnieysze dwa Dwory Cesarskie i Krolewsko-Pruski, do upadłych ſześciu Bankow, to iest: UUr: Piotra z Fergusonow Teppera, Karola Szultza, Fryderyka Kabryta; Piotra Potockiego, Macieia Łyszkiewicza i Dawida Heyslera, wyznaczona, otworzywſzy w dniu dzisieyſzym Juryzdykcyą ſwoię, wſzystkim w ogolności Administratorom czyli Kuratorom Mass wyżey wzmiankowanych upadłych ſześciu Bankow pod ſąd Kommiſsyi ſwoiey oddanych, przez bywszą Kommiſsyą Bankową postanowionym, aby byli w gotowości zdać Sprawę i Rachunek ze wszystkich ſwych działań do dnia dzisieyſzego zaſzłych, przed Kommissyą ſwoią zaleca i do wiadomości publiczney podaie. Dań w Warszawie na ſeſsyi Kommiſsyi dnia 26. Mca Września 1797.

Z Londynu od 8 do 12 Września.

Wczoray przybył tu kuryer z depeszami z *Lille* od Lorda *Malmesbury*: te tak wielkiey były wagi, że zaraz wszyscy miniſtrowie ſtanu z pomieszkań letnich na wsi, do miaſta przywołani zoſtali. Sciągaią się do odmian zaszłych w *Paryżu*. Teraz powszechne oczekiwanie ściąga się do wpływu iaki mieć będą te zdarzenia do negocyacyi w *Lille*. Powszechnym ieſt mniemaniem, że ta trudniey poydzie, lubo niektorzy zapewniaią, że *Letourneur* miał powiedzieć Lordowi *Malmesbury*, iż pokoy przez przewagę większości członkow Dyrektoryatu ułatwionym zoſtał. — Angielſki ſtatek pocztowy *Diana* nie mogł w niedziele do *Calais* zawinąć, ani z nikim na brzegu miec komunikacyą, dla tego z wszyſtkiemi podrożnemi do *Dover* powrocił. — Dziś wieczorem Lord *Levison Gower* z depeszami ściągaiącemi się do okoliczności teraźnieyszych w *Paryżu* w podroż do *Lille* uda się. — P. *Pitt* w czasie bytności na wsi zatrudnił się ułożeniem interessow ſkarbowych na rok naſtępuiący. Słychać że chce w przypadku dalszey woyny zaciągnąć pożyczkę 28 millionow funtow (1,120 millionow złł: Pol:) — Lubo dosyć ieſt pieniędzy w kraiu, bank iednak nie wprzody w złocie lub srebrze wypłacać zacznie, dopoki pokoy podpisany nie zoſtanie. — Krolewſka Familia na końcu tego tygodnia z *Weimouth* do *Windsor* iest spodziewana. — Vice-admirał *Orde* na mieyscu *Horacego Nelson* do Admirała *S. Vincent* z woiennym okrętem *Krolewna* o 98 armatach przyłączy się.

Listy ostatnie od Gubernatora Szkocyi do Xięcia *Portland* Sekretarza ſtanu interessow wewnętrznych, donoszą, że w pułnocney części tego krolestwa zamięszania z powodu niechęci z aktu milicyi pochodzące, już się ukończyły; żałować tylko potrzeba, że te zaburzenia do wylewu krwi były powodem. Do *Edinburg* wiele świeżego woyſka z Anglii przybyło (reszta artykułu Londyńſkiego w przyszłey gazecie umieszczona będzie.)

Z Paryża 11. Września.

„Wypis z Protokułu sessyi Dyrektoryatu W. d. 24 *Fructidor* (10 Września.)„

Członki Dyrektoryatu i sekretarz generalny w ubiorach urzędowych zebrali się do sali audyencyonalney dla przyię-

cia Ob: *Merlin* i *Neufchateau* obranych do Dyrektoryatu, dla zastąpienia Obyw: *Barthelemy* i O. *Carnot*. Ministrowie w swych ubiorach zeszli się także.

Prezydent wysłał sekretarza generalnego i ministra Policyi, aby Ob: *Merlin* i O. *Neufchateau* wprowadzili do sali Dyrektoryatu, co nastąpiło z zwykłym ceremoniałem przy assystencyi Posłańcow stanu, innych urzędnikow, oraz odgłosie muzyki woienney i licznego z armat wystrzału. Częste przytym okrzyki, niech żyie Rzplta! od zgromadzonego ludu powtarzane były.

Obywatele *Merlin* i *Neufchateau* otrzymawszy braterskie pocałowanie od swoich kollegow installowani zostali, iako członki Dyrektoryatu W.

O. *Merlin* następną miał mowę:

Obywatele Dyrektorowie! Wmomencie przyłączenia się mego do prac waszych, tysiączne na przemiany uczucia wznoszą duszę moią. W zwyczaynych nawet zdarzeniach nadto iest ważny urząd do ktorego powołany iestem, iż niepodobną iest rzeczą, abym bez przeięcia się obawą świętą, do niego przystępował. Coż dopiero gdy w dniu dzisieyszym przychodzi zbliżyć się do niego i spoglądać na świetność chwały, ktorą go otoczyliście.

Bez wątpienia podchlebstwo nigdy u was mieysca nie znaydzie. Lecz gdy prawda, sławę wam przynosi, wolno być powinno wynurzyć ią, koledze waszemu. W początku obięcia przez was naywyższey władzy, znaleźliście Rzpltę w naykrytycznieyszym stanie, zapasy skarbowe wyczerpane, papiery narodowe bez waloru; przemysł zagrzebany, wszystkie źrzodła handlu zatamowane, woyna zewnątrz straszna, domowa zaś niszczyła zachodnie departamenta; wewnątrz duch publiczny skażony zagrażał obaleniem ustaw republikanckich; nieprzyiaciele narodu stali się iego urzędnikami; Miecz sprawiedliwości narodowey zamienił się w puinały zemsty; prawa były zaniedbane; stroże onych niebaczni; emigranci, buntownicy, ludzie na śmierć wskazani zasiadali w senacie; emigranci panowali w Rzpltey, a republikanie przymuszeni byli uciekać.

W takowym rzeczy położeniu obięliście ster rządu, aż oto uyrzeliśmy: handel; przemysł ożywione; zakopane w ziemi skarby wydobyte; obfitość i dostatki w miastach naszych. Kunszta wskrzeszone, woynę domową utłumioną. Armie nasze nad *Renem* nad *Adygą* i brzegami *Oglio* zwyciężaiące. Szczęśliwy duch w przyległych kraiach buyne nasiona rozsypał; wzrost i rozkrzewienie ich będą dziełem waszym. Udusiliście fakcye; tak dalece, że porownywaiąc stan nasz dzisieyszy z upłynionym od dwoch lat, ludzie sprawiedliwi, ci nawet ktorzy przesądow swoich własnemu prawdziwemu interessowi nie poświęcili, są przymuszeni hołd wam oddawać i uznać żeście rewolucyą ukończyli.

Iednakże obywatele! dzieła wasze męstwo i wszelkie dobro ktoreście czynić nieustannie usiłowali, ledwo od konspiratorow teraz od was zgromionych pochłonione nie zostało. O hańbo! o nikczemności! Przyiaciele stronnikow dawnego rządu stali się prawodawcami Rzeczypospolitey; zdraycy deliberowali z wami! zaprzedawali honor swey oyczyzny, interes kraiu swego i krew wszystkich patryotow; iużby było po rządzie i Rzeplitey; ale że wy byliście, Rzplta i wolność ocalone zostały. Dniu wiekopomny 18.

Fructidor będziesz zawsze sławny w rewolucyi Francuzkiey. Wam chwała dnia tego całkowicie nal.ży. I cożby bez Dyrektoryatu Wyk: i Reprezentantow cnotliwych dokazać można było. Prześladowani, byli wypędzeni z mownicy, czernieni potwarzami, a cnota onych była bez siły? Coż mogli dobrzy obywatele gnębieni krwawym i srogim prawem zabraniaiącym ziednoczenia się ich spokoynego; przeciw ktorym uzbraiano zboycow, sprowadzano emigrantow ze wszystkich stron, a prawych nabywcow dobr narodowych wyzuć z maiątkow usiłowano? I cożby nawet bez was waleczne armie dokazywały, ktorym niedostatkiem wszelkiego rodzaiu dokuczano, a całą na was chciano rzucić czerń i ohydę. Na tak haniebny spisek świętą wystawiliście koniuracyą; uprzedziliście zdraycow, i zgromiliście onych szypkością błyskawicy. Wasze posiedzenie zostało oczyszczone. Ciało prawodawcze oswobodzone, prawa republikanckie pocieszyły, zabezpieczyły i dodały męztwa obywatelom.

Zaden bezrząd ani gwałtowność nieplamiły zwycięstwa waszego; tak było czyste iak wasze intencye, dzień 18 *Fructidor* miał być dniem walki, lecz stał się dniem festynu.

Sława i honor mądrości i męstwu waszemu! Sława reprezentantom narodowym wspolnie sprawy oyczyzny broniącym! Sława dla was odważni towarzysze Wodzow *Buonaparte* i *Hoche*, *Angereau Cherin* imiona ukochane zwycięstwa! wam także waleczni żołnierze godni takich wodzow, godni bydź od nich prowadzeni! Sława dla was niepokonani Republikanie, narodzie wielki i cnotliwy powodowany zawsze mądrością i umiarkowaniem przeciw podłym potwarcom niegodnym znać ciebie! Okazałeś spokoyność i siłę, krew chłodną i potęgę! Nieprzyiaciele twoi poznali to, iż w tenczas iesteś dla nich naystraszniejszym, kiedy z powagą okazuiesz energią.

Nic nie może bydź chlubnieyszego dla mnie iak bydź kollegą waszym, ściskać was w tenczas, gdy oyczyzna was wita iako swych zbawcow! i przypomnieć sobie, że w pierwiastkach rewolucyi wspolnie wolności broniliśmy i że dotąd bez żadney plamy zasłużyliśmy sobie na imie przyiacioł narodu.

Coż mam więcey wyrazić? co tu do tego zbioru cnot i talentow w łonie waszym znayduiącym się przynieść mogę.— Gorliwość, pracę i poświęcenie się bez granic dla dobra Rzplitey.

Rzeczpospolito! imie twe od nader zuchwałych zbrodniarzow znieważane, bądź przedmiotem powszechnego uwielbienia! niech twe ustawy będą szanowane! niech będzie kochaną od swych dzieci i stanie się postrachem nieprzyiacioł! niech zie-dnoczenie się pierwszych iey urzędnikow, i wspolna iednomyślność prawodawcow ścieśni ten pęk siły narodowey, ktorego rozerwać starano się!

Pełen tych uczuciow i przekonany o potrzebie stwierdzenia onych przysięgą ktora iest niczym dla zbrodniarza, a świętym obowiązkiem dla poczciwego człowieka. — Wykonywam ią stosownie do praw Rzplitey. Tu następuie przysięga wierności Rzeczypospolitey i przywiązania do konstytucyi 3go roku &c.

Ob. *Neufchateau* miał potym mowę w teyże osnowie i dodał ieszcze: iż w szkole filozofii wychowanego rewolucya znalazła go zdatnym do iey obięcia i oney wspierania. Przekonany iest oraz, iż każdy obywatel dla Rzplitey tylko żyć i umierać powinien. Niezmiernie się cieszy, gdy w trzech członkach władzy wy-

konawczey znayduie dawnych swoich kollegow w zgromadzeniu pierwszym konstytucyinym, a 4tego, z ktorym w dniu 10 Sierpnia 1792 los i wszelkie niebezpieczeństwa dzielił &c. &c.

Kończy na wykonaniu zwykłey przysięgi. —

Prezydent Dyrektoryatu odpowiedział następnie:

Obywatele Koledzy!

Miło mi iest bydź tłumaczem ukontentowania dyrektoryatu wyk: z wyboru waszego.

Przeszły iuż dni smutne nieufności, nayrzetelnieysza teraz ufność mieysce iey zastąpić powinna, co mowię, iuż się ona znayduie i nic iey wzruszyć nie potrafi. Znamy się dobrze wszyscy i pewni iesteśmy, że każdy z nas pragnie Rzplitey i konstytucyi roku 3go, że każdy z nas chce wzniecić w sercach wszystkich panowanie cnoty i miłość oyczyzny, że każdy z nas nie pragnie tylko szczęśliwości Francyi wewnątrz i sławy zewnętrzney.

Oby ta wzruszaiąca między nami iednomyślność stała się przykładem dla Francuzow! Oby się wszyscy republikanie połączyli a opinia ich nie była więcey igrzyskiem emigrantow i fanatyzmu! Oby terroryzm, ktorego się iedni zdaią obawiać, inni zaś iego żądać, żeby nas przez to poddać roialistom, nie służył więcey za pretext tamuiący wygorowanie ducha publicznego! Oby zupełna ufność otoczyła rząd! Oby ludzie zapaleni poznali, iż ostateczności ich, tyle może rewolucyi zrobiły nieprzyiacioł, ile zniszczenie prawdziwych abuzow. Niech wiedzą, iż energia duszy i silne śrzodki, dalekie być powinny od wypadkow okropnych. Oby też i ludzie słabi i boiaźliwi przestali złorzeczyć i spotwarzać republikanow! Niechay się nauczą, iż mądrość nie uwodzi się nigdy, ani lękliwością i słabością, ani rozpaczą i okrucieństwem! Oby nakoniec wszystkie partye ściśle konstytucyą otoczyły, i powodowały się prawidłami patryotow prawdziwych, tych to szczegulnie, ktorzy przy wielkiey energii charakteru zachowuią mądrość w postępowaniu; przy poświęceniu się bez granic konstytucyi, samą sprawiedliwością pałaią; ktorzy pragną zawsze pokoiu, ale czuwaią nieustannie i z naywiększą troskliwością nad bezpieczeństwem Rzptey; ktorey połączaią potrzebny rygor (dla potłumienia zbrodni, ścigaiąc nieprzyiacioł wolności i onych zamachy) z lituiącą się nad niewinnemi ludzkością!

Takowym zbliżeniem się wszystkich partyi i prawdziwych przyiacioł wolności, i dopełnianiem wspomnionych maxym pewni być możemy trwałości Rzpltey i konstytucyi 3go roku w sposobie niewzruszonym.

Do tego dążyły zawsze prace i życzenia nasze, i z ukontentowaniem widziemy zbliżoną nadzieię, maiąc od mądrości ciała prawodawczego przydanych sobie cnotliwych towarzyszow.

Huk z armat ogłosił installacyą nowych Dyrektorow.

Dyrektoryat natychmiast wysłał poselstwo do ciała prawodawczego z doniesieniem o installowaniu 2 swych kollegow.

Dyrektoryat korzysta z swoiego zwycięztwa z umiarkowaniem i ieżeli nieprzyiaciele iego są bezstronni zapewne ich to z władzą wykonawczą pogodzi. Powrotu terroryzmu obawiać się wcale nie potrzeba. Niektore krwawe osoby zaczeły wprawdzie mowić o wyrżnięciu zostaiących w więzieniach, lecz Dyrektoryat mocną ręką kieruie sterem rządu i rownie

anarchistow iako i stronnikow dawnego rządu w posłuszeństwie i porządku utrzymać potrafi. — *Pichegru* przed wyprowadzeniem go z tąd miał powiedzieć „godziną tylko spoźniliśmy się, doświadczamy teraz losu ktoregoby oni doznali.„ — Słychać, że Ob: *Garat* zostanie ministrem, a *Gohier* ministrem sprawiedliwości, u rząd Sekretarza interessow zagran: po Ob: *Giraudet*, Ob: *Daunou* iest powierzony. Większa część nie aresztowanych ieszcze reprezentantow spiskowych, korzystaiąc z otworzenia rogatek pod obcemi przezwiskami do Szwaycaryi i Hollandyi umknela. — Ob: *Benezech* ma także do Szwaycary poiechać. — *Thibeaudeau* raz tylko był po zaszłych odmianach w Radzie 500. *Dupont de Nemours* od czasu uwolnienia swego ieszcze nie był w radzie starszych i już więcey dziennika swego nie wydaie. — W *Lugdunie* przez ostrożność Dyrektoryatu rownie iak w *Paryżu* zapobieżono rewolucyi. Wielka liczba emigrantow bez wylewu kropli krwi ludzkiey przez woyska liniowe przyaresztowana została.

Z rożnych departamentow odbieramy wiadomości, iż tam zaszłe odmiany z ukontentowaniem i spokoynością przyięto. — Nadzwyczayny kuryer przybyły wczoray z *Marsylii* doniosł, że tam przybyła iedna kolumna woyska Włoskiego, otoczyła emigrantow i aresztowała. — W nocy między 3. i 4. Września G. *Massena* z iednym oddziałem wszedł do *Lugdunu*, gdy G. *Joubert* tegoż czasu w *Marsylii* okazał się, liczba aresztowanych emigrantow w pierwszym mieście 1,500 wynosi, między niemi znany *Precy* znayduie się. — Mowią, że Ciało Prawodawcze ułożywszy interessa skarbowe, sessye swe zalimituie i znowu ie za poł roku rospocznie. — W tych dniach zgromadziło się 6,000 osob, ktore się z departamentow tu schroniły na przedmieściu *S. Antoniego* i z wielu tuteyszemi mieszkańcami na ruinach *Bastylii* zaprzysięgli utrzymanie teraźnieyszey konstytucyi. — Kommissya skarbowa podała wczoray Radzie 500 bilans wydatkow i przychodow skarbowych w 6 roku Rzpltey, pierwsze wynosić maią 616 millionow liwrow, proiekt od niey podany zaraz po wydrukowaniu do decyzyi wzięty zostanie. — Na sessyi d. 8. 70 deputowanych z nowych reprezentantow przysięge wiadomą wykonało. W radzie starszych taż sama przysięga wykonana została. Na sessyi Rady 500 d. 9. *Guyvernon* podał proiekt imieniem szczegolney kommissyi, ażeby żaden z bywszey szlachty do żadnego urzędu aż dopiero w 4 lata po zawartym pokoiu przypuszczony nie był, będący teraz na urzędach złożyć ie powinni, wyięci są od tego ci szlachta, ktorzy byli członkami pierwszego ciała Prawodawczego i konwencyi — proiekt ten po wydrukowaniu rostrząsany będzie.

Zaszłe odmiany wielki maią wpływ, iako iuż wyraziliśmy do negocyacyi o pokoy. Znayduiący się w *Lille* Ministrowie Francuzcy *Letourneur*, *Maret* i sekretarz *Colchen*, trzy dni temu iak są odwołani. Na ich mieysce wyznaczono Ob. *Treilhard* dawniey członka konwencyi, Ob. *Bonnier* z konstytucyinego zgromadzenia, a sekretarzem Poselstwa iest Ob. *Dersche* szef 3go politycznego oddziału w Ministrowie interessow zagranicznych. Dziś negocyatorowie dostali nowe instrukcye, i zaraz na mieysce swego przeznaczenia udali się. Maią mieć zlecenie dopominać się od Anglii wszystkich osad Francuzom i Hollendrom zabranych, w przypadku zaś

nie zgodzenia się na to ze ſtrony W. Brytanii, natychmiaſt przerwać negocyacyą.

Też samą ſtałość charakteru okazuie Dyrektoryat względem negocyacyi w *Udine*. Gen: *Clarke* (przyiaciel *Carnota*) nietylko iest odwołany, ale ſtosownie do wydanego rozkazu ma być w areszt wzięty. Chcą go pociągnąć do odpowiedzialności, iakim sposobem rapport *Carnota*, względem wylądowania w Irlandyi z kancellaryi typograficzney, ktorey on był Szefem dostał się w ręce agentow Pretendenta. Teraz samemu tylko *Buonaparte* traktowanie o pokoy z Cesarzem iest zostawione. Naynowsze instrukcye ktore mu w tym interessie władza wyk: przesłała, wkładaią na niego obowiązek dopominać się o iak nayściśleysze uzupełnienie przedugodnych warunkow pokoiu. Gdyby zaś Auſtrya dłużey iak dni 15 podpisać ostatecznego pokoiu wzbraniała się, nieprzyiacielkie czynności iak słychać na nowo rozpoczęte bydź maią.

Rzeczą ieſt do zastanowienia się, że negocyatorowie o pokoy, teraz odwołani, wszyscy byli kreaturami *Carnota*. — *Delacroix* bywszy Minister J. Z. przy końcu swego urzędowania zupełnie mu się dał powodować i stronnikow iego na urząd negocyatorow do *Lille* proponował. Sam iednak potym *Carnot* żądał oddalenia *Delacroix*. — Słychać, że *Taleyrand Perrigord* może także odmieniony zostanie, nie dla tego iakoby w dniu 18 *Fructidor* nie należał do dobrey strony, bo owszem należy mu się chwała, że rownie z innemi ministrami iak nayczynniey Dyrektoryatowi dopomagał, lecz dla związkow iego z Panią *Stael* (corką *Neckera* a żoną dawnego Posła Szwedzkiego we Francyi). Szczegulnieyszą iest rzeczą, że ta Dama obstaiąca zawsze mocno za emigrantami, znaydowała się także d. 13 *Vendemiaire* w *Paryżu* i była w związkach ścisłych z hersztami sekcyow, potym musiała na rozkaz Dyrektoryatu z tąd odiechać. Od nieiakiego czasu bawiła się tu znowu wraz z mężem nie maiącym żadnego publicznego znaczenia. Republikanie nie wątpią, że należała do czynności spiſkowych reprezentantow, to było powodem policyi, iż ściśle iey dom zrewidować kazała. — *Suard* Redaktor gazety *Nouvelles politiques* ſkazany na deportacyą, miarkuiąc na co się zanosiło, 2ma dniami przed zaszłą odmianą z *Paryża* umknął do Szwaycaryi, i tam przy Oycu Pani *Stael* bawi się.

Margrabia *del Campo* miniſter Hiszpańſki odwołany od swego dworu zoſtał, nie wiemy ieszcze kto będzie iego naſtępcą — miał bydź w ścisłych związkach z Margrabią *las Casas*, ktory według zeznania *Duverne Depresle* kontr rewolucyi barzdzo dopomagał. — Miniſtrowie nasi zatrudniaią się oddaleniem officyaliſtow podeyrzanych, szczegolniey miniſter Policyi ſtara się o to, gdyż *Cochon* iego poprzednik takiemi się otoczył osobami, ktorzy zupełnie spiſkowym sprzyiali. — Dzień 18 *Fructidor* znaczną także odmianę między officerami sprawi, gdyż wielu z nich było kreaturami *Carnota* i iemu sprzyiało, on albowiem naybardziey się departamentem woiennym zatrudniał.

Z Paryża 23 Września.

Gen: *Moreau*, o ktorego przyieździe tyle już pisano, ieszcze wczoray wieczorem tu nie przybył. P. *Cabarrus* powrocił z Hollandyi, był posyłany do Krola Hiszpańſkiego na kongres generalny, lecz teraz odwołany został, i do *Madrytu* ma wkrotce powrocić. (Przepis wydany przez Dyrektoryat w iakim sposobie uroczystość ufundowania Rzplitey 1. *Vende-*

miaire (22 Września) ma bydź obchodzona, i nową odezwę władzy wyk: do Francuzow naszych poźniey umieściemy.) — Jeden z dziennikow naszych pisze. „ Stronnicy dawnego rządu oczekiwali 18tego, lecz nie 18 *Fructidora*, liczba wprawdzie iedna, lecz w rzeczy rożnica. „ — Gdy Ambassadorowi Tureckiemu opowiedziano wielkie odmiany zaszłe w *Paryżu*, i że Dyrektoryat tryumfował, zapytał się wiele głow przy pałacu Dyrektoryatu iest na widok publiczny wystawionych, dowiedziawszy się zaś, że kropla krwi ludzkiey rozlana nie była, wielkie podziwienie okazał. — Na iedney z ostatnich sessyi Rady 500 *Salicetti* rzekł: „Iż ostatnie w *Paryżu* zdarzenia nazwać nie można rewolucyą, bo w konstytucyi żadna nie nastąpiła odmiana, lecz przeciwnie spisek na iey obalenie dążący, przytłumiono.

Z Bruxelli 14 Września.

Listy ostatnie z *Lille* donoszą, że negocyacya o pokoy zimno i powoli idzie. D. 12 Lord *Malmesbury* odebrał kuryera od swego dworu, ktory mu iak słychać nowe instrukcye przywiozł. Obawiać się potrzeba, ażeby zdarzenia Paryzkie nie przedłużyły czasu podpisania pokoiu. — Zgromadzaią się tu teraz w rożnych stronach towarzystwa ludu pod imieniem konstytucyinych zgromadzeń. — Na korrespondencyą wewnętrzną iak zagraniczną rząd nasz ma wielką baczność. — Emigranci Francuzcy z kraiu naszego spiecznie uciekaią.

Z Hagi 16 Września.

Mianowano iuż 12 Kommissarzow dla ułożenia planu konstytucyi, 6ciu z Prow: Hollandyi. — Większość w tey kommissyi partyi rewolucyiney sprzyia. — W 6. miesiącach nowy proiekt ma bydź podany.— Z powodu zdarzeń Paryzkich dawane są tu ustawicznie uczty, bale &c. Wczoray pierwszy raz w naszey Konwencyi Rzpltę Cisalpińską wzmiankowano. Dyrektoryat iey doniosł naszey Rzpltey o swoiey installacyi i życzeniu formowania z Narodem Batawow ścisłych związkow przyiaźni i braterstwa. —

Rząd nasz zlecił swemu ministrowi będącemu w *Paryżu* Ob: *Meyer*, ażeby złożył powinszowanie Dyrektoryatowi, z powodu otrzymanego tryumfu nad roialistami. — Wydano nowe rozkazy oddalenia z naszey Rzpltey wszystkich emigrantow Francuzkich. — Gen. *Hoche* doniosł, że na naszych granicach emigranci Francuzcy zbieraią się, przeto przyzwoitych śrzodkow użyć przeciw nim należy. — Woyska dawniey na flocie w *Texel* będące na garnizony rozchodzą się. — Transportowe okręty do dalszych rozkazow w *Texel* pozostaną.

Z Udine 7 Września.

Kongres trwa ciągle, lecz zasłoną taiemnicy iest pokryty. Gen: *Buonaparte* poiechał onegday do *Palma* dla zobaczenia czyli ta foteca w zupełnym iest stanie obrony. Wczoray z tamtąd powrocił dla kontynuowania konferencyi.

Z Wenecyi 8 Września.

Ob. *Dandolo* wysłany do Gen: *Buonaparte*, dnia 6 t. m. tu powrocił, i zdał municypalności sprawę z poselstwa swego. Co się tycze Istryi i Dalmacyi *Buonaparte* żądał, aby dokładny opis tych prowincyi był mu uczyniony.

Flotta Francuzka, ktora tu z wyprawy do *Korfu* powrociła, daleko iest taraz liczniejsza, ponieważ się do niey wszystkie okręty woienne Francuzkie i Weneckie, znayduiące się w Lewancie przyłączyły. Podchlebiamy tu sobie, że ieśli pokoy między Austryą i Francyą nie

nastąpi, flotta ta iest przeznaczona do wylądowania w Istryi. Utrata tych prowincyi nieskończenie rząd nasz obchodzi i gotow przyłożyć wszelkiego usiłowania dla odzyskania onych. Ob. *Dandolo* w tym iedynie zamiarze do *Buonaparte* był wysłany. Municypalność wydrukować kazała rapport iego.

Z Mediolanu 9. Września.

Dnia 4 t. m. krwawe było zamięszanie w *Genui.* Odsunięcie przez nową konstytucyą duchowieństwa i szlachty od wszystkich urzędow, i poniżenie osob od dawnego rządu użytych sprawiwszy wielkie nieukontentowanie, straszny więc nastąpił rozruch. Partya arystokracka popierana od części mieszczan, wzięła była w początku gorę i opanowała miasto. Lecz tryumf iey trwał krotko, patryoci zgromadziwszy się i wsparci od woysk Francuzkich, rzucili się na zwycięzcow i po arcy krwawey bitwie w ktorey więcey tysiąca ludzi padło, porazili ich i opanowali miasto. Minister Francuzki *Faypoult* i Generał Korsykański *Casabianca*, staneli iak słychać na czele partyi demokratow.

Od granic Włoskich 12. Września.

Przez *Mediolan* przeieżdżało wielu kuryerow z *Paryża*, ktorzy potym do *Passeriano* do Gen: *Buonaporte* udali się. — Krol Sardynii, W. X. Toskański i Xiąże Parmy, przesłali powinszowanie szczęścia Dyrektoryatowi Cisalpińskiemu. — Z *Wenecyi* 4,000 Francuzow do *Korfu* udało się. D. 29 Sierpnia Municypalność Genueńska uchwaliła, że klasztory i kościoły nie będą dłużey służyć za mieysce schronienia dla zbrodniarzow.

Z Turynu 2 Września.

Ob. *Magnani* Minister Pełnomocny Rzpltey Cisalpińskiey miał w tych dniach audiencyą u Krola. Ob. *Miot* Ambassador Francuzki przy dworze naszym i Margrabia *Mersan* powrocili tu z *Mediolanu.*

Z Madrytu 25 Sierpnia.

Gazeta dworska dzisieysza zawiera rapport generalnego kommendanta w *S. Crux* na *Teneryffie* D. *Gutierez*, w ktorym donosi o niepomyślnym attaku Anglikow w dniu 25 Lipca. — Trzema dniami wprzody 3 liniowe okręty, 1 okręt bombardierski i 1 kutter okazały się przy wspomnioney wyspie, co ostrożność tym większą pomiędzy naszemi sprawiło.

Flotta Angielska d. 18 przy *Cadix* krążąca z 25 liniowych okrętow i kilku fregat składała się. — Okręty Hiszpańskie z Ameryki południowey i wysp Filipińskich spodziewane, na ktorych 18 millionow piastrow znayduie się do *Teneryffy* zawinęły. — Angielska eskadra Admirała *Nelson* do *Gibraltaru* dla naprawy popłynęła.

Publicandum.

Gdy podług Patentu deklaracyinego pod d. 18tym Lipca t. r. przez Nayiaśn: Krola Jmci samego wydanego a wprowadzenie na nowo administacyi tabaczney tyczącego się razem ustanowiono: iż nowa sprzedaż Tabaki od pierwszego Października roku bieżącego rozpocząć się ma; a zatym potrzeba wypada o wszykich wiedzieć remanentach tabacznych ktoreby się przy końcu miesiąca Września znaydowały, dla dogodzenia przepisowi według ktorego w tym razie postąpić się ma: Więc ninieyszym oznaymuie się obwieszczeniem: iż nietylko wszystkie teraz Tabaką i Tytuniem handluiące ale i prywatne osoby obowiązane są wszelkie Tabaki lub Tytunie im aż do ostatniego Września w reszcie pozostaiące, tuteyszey Prowincyalney Dyrekcyi Tabaczney sumiennie okazać i do przepisanego stemplowania i uregulowania nowey ceny w iakiey maią bydź przedawane, podać. A ktoby do tego urządzenia się nie stosował i u kogoby ieszcze po 1szym Października Tabakę lub Tytuń bez stempla znaleziono karze zagrożoney 10ciu Talarow, za kazdy funt, podpadnie. Aby zaś dzieło stęplowania remanentow tabacznych bez zwłoki ukończonym bydź mogło, Prowincyalna Dyrekcya Tabaczna ustanowiła: że mnieysze i 100 funtow nie przenoszące remanenta w Magazynie generalnym na Krakowskim-Przedmieściu, gdzie dawniey Magazyn Porcelany Saskiey był, dnia 30 Września lub 1. Października t. r. okazywane i dalsze względem nich dyspozycye odbierane bydź maią. Kto tedy mniey iak 100 funtow Tabaki lub Tytuniu ma, powinien ie niezawodnie do wyż wymienionego Magazynu pryncypalnego komportować. Względem większych i 100 funtow przenoszących remanentow tabacznych, insze ieszcze nastąpi rozrządzenie; przecież każdy u ktoregoby się takowe znaydowały obowiązanym iest przy końcu miesiąca bieżącego Września o nich Prowincyalney Dyrekcyi Tabaczney donieść. Do czego się Publiczność stosować ma. Dat w Warszawie dnia 22. Września 1797. J.K. Mci Pruskiey Dyrekcya Policyi. v. Schimmelfennig.

Lubo Dyrekcyi Tabaczney J.K. Mci nie iest znaiomo, aby wielkie plantacye Tytuniow i Tabak w swym Cyrkule znaydowały się, rowneż oznaymuie się wszystkim ktorzyby się budową i uprawianiem liści tabacznych mniey lub więcey zatrudniali, że wszystkie gotowe liście tabaczne kraiowe od 1go Nowembra roku bieżącego podług własney swey wygody do tuteyszey Krolewskiey fabryki tabaczney albo też do Krolewskich składow tabacznych w Czenstochowie, Piotrkowie, Łowiczu, Płocku, Makowie, Nowymgrodzie, Bielsku i Białymstoku za gotową zapłatą oddawać mogą, zaś od każdey inney i zabronioney sprzedaży lisci wspomnionych wstrzymać się maią. Ustanowione podług rozmaitych czasow ceny magazynowe liści, przez JPP. Landratow i Konsyliarzow poborowych do powszechney wiadomości podane będą. Z Warszawy dnia 22 Septembra 1797.

J.K. Mci Prus-Podniowych Pcyonalna Warszawska Dyrekcya Tabaki. Reinsch.

Von der Königlich Süd-Preus: Regierung hieselbst wird der ehemalige Buchhalter des Banquier von Klug der Gotthilff Ludwig Neopold auf Ansuchen des Officii fisci wegen der ihm angeschuldigten vorzüglichen Theilname an der im Jahr 1794 ausgebrochenen Insurrection und Beförderung derselben: durch Mitunterzeichnung mehrerer Universalien und gewaltsamer Aushebung vershiedener Personen, Wegname der Königl: Cassen etc. und weil er auf die Patente vom 24ten Sept: und 17ten Decem: 1794. und 10 Febr: 1795. sich nicht gemeldet, hiermit vorgeladen, binnen 9 Monathen und spätestens in dem auf dem 4ten November 1797. Vormittags um 9 Uhr vor dem ernannten Deputirten Criminal Rath Neum nn auf der hiesigen Regierung sich in Person zu gestellen, über die Ihm zur Last gelegte Vergehungen sich zu verantworten und demnächst die weitere Verhandlung, bey seinem Ausbleiben aber zu gewärtigen, dass die Behauptungen des fisci für nachgegeben und zugestanden, angenommen und was in gefolge dessen peinlichen Rechts ist erkannt werden soll. Posen den 12 Januar 1797. — Königl: Süd-Preuss: Regierung.

Regencya tuteysza Prus Południowych, na żądanie urzędu Fiskalnego, pozywa bywszego Buchaltera Bankiera Kluga, z nazwiska Bogumiła Ludwika Neopolda, względem zadanego iemu przyłożenia się i poparcia wybuchłey w roku 1794. insurrekcyi, przez podpisywanie wielu Uniwersałow, zabieranie gwałtowne wielu osob i kass Krolewskich etc. etc. i że podług Patentu, de dato 24 7bra i 10 Decembra 1794. tudzież 10 Lutego 1795. się nie zgłosił, zaczym aby się w przeciągu 9ciu Miesięcy, a naypoźniey na dzień 4go Listopada 1797. przed Południem o godzinie 9tey przed deputowanym sprawy tey Kryminalnym Konsyliarzem Neymannem, na tuteyszey Regencyi, osobiście się stawił, na zarzuty iemu uczynione odpowiedział i dalszego postępowania w sprawie był pewnym, w przypadku zaś nie stawienia się spodziewać się może, iż zarzuty od urzędu fiskalnego iemu uczynione, za przyznane uważane będą i co zatym prawa Kryminalne wyciągaią ustanewione będzie. Dan w Poznaniu dnia 12 Stycznia 1797 roku. Krolewska Południowo-Pruska Regencya.

Avertissement.

Montags den 2ten October c. Nachmittags um 3 Uhr sollen im Polizey Hause, auf der

W Poniedziałek dnia 2. Października po południu o 3ciey godzinie, w domu Policyi na

Neustadt, einige theils confiscirte, theils gefundene Sachen, welche in etwas Schnittwaaren, einigen schlechten Taschen Uhren, bestehen, öffentlich verauctioniret werden, welches hiermit bekannt gemacht wird. — Warschau den 22 September 1797. — Königl: Preuss: Policey Directorium.

Nowym Mieście, niektore częścią skonfiskowane, częścią znalezione rzeczy, z niektorych towarow materyalnych i kilka Zegarkow ordynaryinych składające się, publicznie p zez Aukcyą przedane bydź maią. Oczym się publiczności donosi. — Datt w Warszawie dnia 22 Września 1797. — J. K. Mci Pruskiey Dyrekcya Policyi.

Citatio Edictalis.

Von dem Justiz-Magistrat der Königl: Haupt und Residenz-Stadt Warschau sind alle diejenigen, welche an das in der Zakroczymer Strasse sub Nro 1833. belegene, den Kunickischen Eheleuten zugehörige, und von diesen an die Friedrich und Barbara Suckertschen Eheleute verkaufte Haus, aus irgend einem Rechtstitel Ansprüche zu haben, glauben, öffentlich dergestalt vorgeladen worden, dass sie zur Anmeldung und Verification ihrer Real-Ansprüche in termino den 24ten October a. c. Vormittags um 11. Uhr vor Unserm Deputato Herrn Justiz-Rath Schröder im Collegien-Hause am Neustädter Thor Nro 167. erscheinen und ihre Rechte wahrnehmen; die Ausbleibenden aber zu gewärtigen haben, dass sie mit ihren etwanigen Real-Ansprüchen auf das qu: Grundstück werden präcludiret und ihnen deshalb ein ewiges Stillschweigen wird auferlegt werden.

Zugleich werden denjenigen Real-Prätendenten, welche durch allzuweite Entfernung oder andere gesezliche Ursache an der persönlichen Erscheinung gehindert werden, und denen es hier an Bekanntschaft fehlet, die Justiz Kommissarien Herren Kohlheim, Rinke, Wlocka, von welchen sie sich einen wählen und mit gehöriger Vollmacht und Information versehen können, als Mandatarien vergeschlagen. Wornach sich alle diejenigen die es angehet, zu achten haben. Warschau den 25ten Maij 1797. Königl: Preuss: Justiz-Magistrat.

Od Magistratu Sprawiedliwości Miasta J. K. Mci Głownego i Rezydencyonalnego Warszawy w Prusiech Południowych: Wszyscy ci, co Prawa i pretensye do Kamienicy Szl: Kunickich Małżonkow przy Ulicy Zakroczymskiey pod Nrem 1833. sytuowaney Szl: Fryderykowi i Barbarze Sukertom Małżonkom odprzedaney, mieć pretenduią, Edyktalnie zapozwanemi zostali: Iżby z prawami swoiemi, iakowe mieć mogą na terminie dnia 24 Października roku bieżącego, z rana o godzinie 11 przed Deputowanym naszym JP. Schröderem Radcą Magistratu Sprawiedliwości w mieyscu Sądom przeznaczonym przy Bramie Nowomieyskiey Nro 167. stawili się, Prawa i pretensye swoie likwidowali; w przypadku nie stawienia się, spodziewać się maią, iż w pretensyach swych realnych, ieżeliby iakowe do pomienionego domu mieć mogli, upadną: i wieczne im względem tego nakazane zostanie milczenie.

Wreszcie kredytorom tym realne pretensye maiącym, ktorzy w odległości zostaią, lub dla przyczyn innych prawnych osobiście stawić się nie mogą, albo wiadomości nie maią, proponuią się Justiz Kommissarze Jmć PP. Kohlheim, Rinke, Wlokka, z ktorych iednego sobie z nich obrać, i dostateczną informacyą i plenipotencyą opatrzyć mogą. Podług tego wszyscy ci, ktorych to obchodzić może, sprawować się maią. — W Warszawie dnia 25. Maia 1797. R. Krolewsko-Pruski Magistrat Sprawiedliwości.

Avertissement.

Es sind zu verpachten die dem Königl: Etats-Minister Herrn Reichs Grafen von Maltzan Excellenz gehörigen Herschaften Wieruszow und Opatow in Südpreussen im Wieluner District und dessen Ostrzeszowschen Creyse, an den Land und Post-Strassen von Warschau und Krakau nach Breslau gelegen ohnweit der Schlesischen Grenze. Es können diese beyden Herrschaften entweder im ganzen oder auch jede vor sich alleine auch allenfalls im einzelnen in 6 Departements oder Schlüsseln auf 6. 9. und mehrere Jahre in Pacht genommen werden. Pacht lustige brauchen mehr nicht, als eine halbjährige Pacht Pension statt der Caution zu anticipiren und kann die Pachtung schon mit Johann 1797. seinen Anfan nehmen. Terminus zur verpachtung ist angesetzt, den 21. September und 18. October 1797 auf dem Schlosse zu Wieruszow. Nähere Nachricht giebt zu Wieruszow der Ober Amtmann Dehnel und zu Militsch der Amts-Verwalter Hahn.

Maiętności Wieruszow i Opatow w Prusach południowych, w powiecie Wieluńskim a Cyrkule Ostrzeszowskim na wielkich kraiowych i pocztowych gościńcach z Warszawy i Krakową do Wrocławia na granicy Slązkiey leżące, a będące własnością Krolew: Ministra Stanu Hrabiego Imperii de Maltzan maią być puszczone w dzierżawę. Wspomnione dwie maiętności mogą być wzięte w arende na 6 albo 9 lat w całkowitości, lub każda z osobna, albo też częściami będąc podzielone na 6 departamentow czyli kluczow. Chcący ie arendować nie więcey iak połroczne quantum dzierżawy bez kaucyi będą antycypować, a dzierżawa od dnia S. Jana 1797. zacząć się iuż może. Termina do wypuszczenia w dzierżawę są dn a 21 Września i 18. Października 1797. na Zamku w Wieruszowie. Dokładnieyszych informacyi zasięgnąć można w Wieruszowie u Ober-Ekonoma Dehnel a w Miliczu u Ekonoma Hahn.